

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Актуальні проблеми історії держави і права»

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Рік навчання - 1, семестр - 2

Форма навчання - денна

Кількість кредитів - 5

Мова викладання - українська

Лекторка курсу

Контактна інформація
лекторки (e-mail)

Качур Віра Олегівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри теорії та історії держави і права

Портфоліо - <https://nubip.edu.ua/node/31094>

+380677228221; +380660485248 (Viber)
kachur_v@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета – поглибити знання аспірантів про загальнотеоретичні шляхи і форми історичної еволюції держави та її окремих інститутів, про генетичний взаємозв'язок між процесами видозміни держави та еволюціонування права, про загальні та специфічні закономірності цих процесів у різні історичні епохи у різному культурно-географічному середовищі; знання конкретного фактологічного матеріалу, що дозволяє виявити загальні та специфічні закономірності генези та розвитку зарубіжних держав та їх правових систем; уявлення про неподільність історичного процесу, про його синтетичний та всезагальний характер у взаємозв'язку з іншими проявами соціально-історичного процесу: політикою, економікою, культурою, релігією тощо.

Завдання – пізнати головні закономірності історичного розвитку державно-правових явищ; сформулювати в аспірантів уявлення про принципи історизму та методології історико-правового аналізу; зміцнити навички історичного тлумачення норм нормативного матеріалу; поглибити уявлення про категоріально-понятійний апарат, що використовується історико-правовою наукою; сприяти розвитку юридичного мислення аспірантів, формуванню правосвідомості із врахуванням історичних особливостей національних правових культур світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен
знати:

- головні поняття, терміни та категорії історії держави і права, конкретний історичний матеріал, що міститься в документальних джерелах, головні методологічні основи його вивчення та прийоми роботи з ним (ПРН 1);
- головні фактори, що визначають розвиток держави і права, взаємозв'язок державно-правових явищ з економікою, ідеологією, релігією тощо (ПРН 3);
- сучасні інформаційні та комунікаційні технології для обробки і аналізу результатів історико-правових досліджень та їх представлення (ПРН 4);

- об'єктивні закономірності розвитку суспільства, що призводять до появи державних утворень та їх правових систем (ПРН 6);

уміти:

- застосовувати методологію історико-правових досліджень для ідентифікації наукових гіпотез та використання у власних наукових дослідженнях та у викладацькій діяльності (ПРН 1);

- вільно представляти результати власних наукових досліджень державною та іноземною мовами, презентувати їх у міжнародних наукових виданнях і наукометричних базах (ПРН 2);

- проводити системні наукові дослідження за освітніми траєкторіями: теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень на принципах академічної культури і добросовісності (ПРН 3);

- оцінювати допустимість історик-правових фактів для доведення власної точки зору на сутність і зміст правових явищ і феноменів (ПРН 10).

Вимоги до результатів засвоєння дисципліни
«Актуальні проблеми історії держави та права»
(загальні та спеціальні компетенції)

В аспірантів-юристів після засвоєння дисципліни повинні бути сформовані такі компетенції:

інтегральні компетенції:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в галузі права (Е 1.1);

загальні компетенції:

- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей (ЗК 1.3);

фахові компетенції:

- набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження (ФК 1.2);

спеціальні компетенції:

- знання та розуміння предметної області дослідження (СК 1.1);

- здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери (СК 1.2);

- здатність використовувати інформаційні ресурси, необхідні для проведення дослідження у галузі права (СК 1.4);

- здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей в межах предметної області дослідження (СК 1.5).

Формат вивчення навчальної дисципліни

Змішаний (Blended Learning) – вивчення навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології (відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо).

Технічне забезпечення /обладнання

При засвоєнні дисципліни використовуються сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності, а для комунікації з викладачкою – мобільний телефон та/або комп'ютерна техніка із виходом в глобальну мережу.

Тема	Год. (Л/Пр)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<p><i>Змістовий модуль 1.</i> <i>Проблеми методології історії держави і права, її хронологічних меж та співвідношення із державою (30 год.)</i></p>				
<p>Проблеми методології історії держави і права та її хронологічних меж</p>	<p>4/4</p>	<p>Предмет історії держави і права зарубіжних країн, її місце в системі юридичної науки. Мета та значення вивчення історії держави і права зарубіжних країн. Метод науки, методологія викладу і вивчення історії держави і права зарубіжних країн. Періодизація історії держави і права зарубіжних країн. Джерела та література. Різноманіття описових систем. Еволюціонізм: крах циклічної концепції часу та юридичний еволюціонізм. Критика еволюціонізму: функціоналізм, структуралізм, синхроністична думка. Глобальні теорії: врегулювання конфліктів, системи родинних зв'язків, сім'я, інфраструктура, паралелі між юридичною та релігійною думкою. Уявлення про право. Уявлення про право та сім'ю у молоді. Уявлення про право здобувачів. Законодавчі опитування суспільної думки. Практика та її відповідність</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 1. Матеріал для підготовки – лекція 1, презентація до лекції 1.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 1 у формі есе обсягом 250-350 слів кожне.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 10 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 10 балів</p>

		офіційному праву. Гнучкість правових моделей: акультурація мусульманського права.		
Проблеми співвідношення держави і права	2/2	Короткий огляд концепцій права. Право і держава – нестійкість двоєдності. Держава і насильство. Держава і способи врегулювання конфліктів: договірний та обов'язковий характер. Держава та покарання. Покарання, не пов'язані із державою. Вплив держави на кримінальні репресії.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 2. Матеріал для підготовки – лекція 2, презентація до лекції 2. 2. Виконати практичні завдання до теми 2.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Самостійна робота до змістового модуля 1	18	Закріпити знання з тем 1-2	Виконати одне із двох запропонованих завдань	Самостійна робота – 30 балів
Атестаційний тест «Модуль 1»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що вносяться на модульний контроль 1	Навчальні тести для самоконтролю до тем 1-2.	30 балів
<i>Змістовий модуль 2. Проблеми різноманіття правових та державних систем (30 год.)</i>				
Правові культури поза Заходом та системи західного права	4/4	1. Розуміти правові культури поза Заходом як шлях отримання альтернативних уявлень про право. 2. Розуміти репресивний характер давнього китайського права, японську культуру та право. GIRI. 3. Знати антимістичні суспільства та плюралізм права, позазахідні правові культури та суспільства, які вони реально втілюють.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 3. Матеріал для підготовки – лекція 3, презентація до лекції 3. 2. Виконати практичні завдання до теми 3.	1. Аудиторна контрольна робота – 10 балів 2. Практичні завдання – 10 балів

		4. Розуміти процеси зародження права, багатоетнічність римського права та його негуманний характер права.		
Різноманіття державних систем	4/4	1. Розуміти процеси зародження держави. 2. Знати теорії походження держави. Бог, договір та антропологія. Внутрішні та зовнішні фактори. П'єр Кластр: держава чи любов до підкорення. Ж.-В. Лап'єр про необхідність держави. Правовий плюралізм: відносність ролі держави. 3. Розуміти різноманітність держав у сучасній Європі, міграцію державних форм.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 4. Матеріал для підготовки – лекція 4, презентація до лекції 4. 2. Виконати практичні завдання до теми 4.	1. Аудиторна контрольна робота – 10 балів 2. Практичні завдання – 10 балів
Самостійна робота до змістового модуля 2	14	Закріпити знання з тем 3-4	Виконати одне із запропонованих завдань до самостійної роботи	Самостійна робота – 30 балів
Атестаційний тест «Модуль 2»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 2	Навчальні тести для самоконтролю до тем 3-4.	30 балів
<i>Змістовий модуль 3. Проблеми зародження та міграція європейських правових систем (45 год.)</i>				
Плюралізм правових систем Європи	4/4	1. Розуміти правову єдність Європи та її специфічний характер Європи (римське право, канонічне право), європейські кодифікації. 2. Знати історичне формування англосаксонського права в Англії, зміни в англосаксонському праві у XIX_XX ст.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 5. Матеріал для підготовки – лекція 5, презентація до лекції 5. 2. Виконати практичні завдання до теми 5.	1. Аудиторна контрольна робота – 10 балів 2. Практичні завдання – 10 балів

		3. Розуміти еволюцію категорій та понять англійського права, відмінні риси права США.		
Шляхи міграції французького права	2/2	1. Розуміти революційні та імперські завоювання, братські республіки. Французький правовий вплив у Швейцарії та Італії. Доля французького права у Європі. 2. Знати експансію французького права за межами Європи. Французька експансія у Новому Світі. Франція та американські індіанці. 3. Розуміти правову специфіку індіанських націй, взаємодію французького права та місцевого права.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 6. Матеріал для підготовки – лекція 6, презентація до лекції 6. 2. Виконати практичні завдання до теми 6.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Шляхи міграції англійського права	2/2	1. Знати загальні принципи англійського колоніального права. 2. Розуміти зростання уваги до прав корінних жителів, маргінальне становище англійського права у Чорній Африці. 3. Розуміти процеси від асиміляції індіанців до Red Power.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 7. Матеріал для підготовки – лекція 7, презентація до лекції 7. 2. Виконати практичні завдання до теми 7	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Самостійна робота до змістового модуля 3.	29	Закріпити знання з тем 5-7	Виконати самостійну роботу на вибір	Самостійна робота – 25 балів
Атестаційний тест «Модуль 3»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 3	Навчальні тести для самоконтролю до тем 5-7.	30 балів
<i>Змістовий модуль 4.</i>				

*Проблеми розуміння специфічних понять та категорій
у теорії права (45 год.)*

Проблеми юридичного плюралізму	4/4	<p>1. Знати перехід від етнічного права до багатотериторіального права, монархічні кодифікації.</p> <p>2. Розуміти головні періоди становлення юридичного плюралізму під час буржуазної революції.</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 8. Матеріал для підготовки – лекція 8, презентація до лекції 8.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 8.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 10 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 10 балів</p>
Республіка та позитивне право	2/2	<p>1. Розуміти співвідношення понять індивід та суспільство, дуалізм французької моделі, мультикультуралізм, групове право, криза правового розуму.</p> <p>2. Знати сучасну дисоціацію між правом та розумом.</p> <p>3. Розуміти єдність та різноманіття культур, специфічні особливості західної концепції прав людини, критику західної концепції прав людини, критику позазахідних культур, монотеїзм і права людини.</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 9. Матеріал для підготовки – лекція 9, презентація до лекції 9.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 9.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 5 балів</p>
Проблеми розуміння рівності	2/2	<p>1. Розуміти витоки принципу рівності: революційна рівність, республіканська рівність, відмінності і рівність у судовій практиці Конституційної ради та Державної ради).</p> <p>2. Знати поняття позитивної дискримінації у французькому праві, французьке розуміння ідеї позитивної дискримінації, позитивної дискримінації, що</p>	<p>1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 10. Матеріал для підготовки – лекція 10, презентація до лекції 10.</p> <p>2. Виконати практичні завдання до теми 10.</p>	<p>1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів</p> <p>2. Практичні завдання – 5 балів</p>

		допускається законом, протизаконної позитивної дискримінації.		
Самостійна робота до змістового модуля 4.	29	Закріпити знання з тем 8-10	Виконати самостійну роботу на вибір	Самостійна робота – 30 балів
Атестаційний тест «Модуль 4»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 4	Навчальні тести для самоконтролю до тем 8-10.	30 балів
Всього за семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо організації навчального процесу:</i>	організація навчального процесу при вивченні навчальної дисципліни «Тлумачення права» здійснюється відповідно до Конституції України , Закону України "Про вищу освіту" , Положення про організацію освітнього процесу у НУБіП України , освітньо-професійної програми підготовки фахівців напряму 081 «Право» ОС «Бакалавр» та інших документів щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України .
<i>Політика щодо відвідування:</i>	відвідування занять є обов'язковими для видів діяльності, що передбачають формат F2F (Face To Face, очності). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватись Blended Learning (змішане) або Online Learning (дистанційне) на навчальній платформі Elearn, але з обов'язковим застосуванням дистанційних платформ Webex, Zoom чи Google Meet за погодженням із викладачкою курсу.
<i>Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:</i>	зберігати допустимий рівень тиші для роботи в аудиторії; активна участь під час обговорення в аудиторії, відкритість і готовність пізнавати нове, працелюбство, здатність аналізувати матеріал, мати власну точку зору і вміти її обґрунтувати, повага та толерантність до чужої думки; вміти визнавати хибність; панування я-висловлювань при озвучуванні своєї позиції під час аудиторних занять та ми-висловлювань при написанні наукових робіт, знайомство з першоджерелами, рекомендованою літературою, креативність та творчість у всіх видах діяльності. Під час проведення аудиторних занять дозволяється залишати аудиторію на короткий час за потреби і за дозволом викладачки, а також вживати безалкогольні напої.
<i>Політика щодо строків виконання робіт</i>	до аспірантів, які порушують терміни виконання робіт без поважних причин, застосовуються штрафні бали (до «-1 балу» за прострочену роботу). Ліквідація заборгованостей із змістових модулів відбувається

та їх перескладання:	згідно попередньої домовленості між викладачкою та аспірантами, що засвідчується відповідним оголошенням на сайті кафедри https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=233
Політика щодо академічної доброчесності:	порушення академічної доброчесності не толерується. Дотримання академічної доброчесності аспірантами та відповідальність за її порушення регулюються Положенням про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України . Використання мобільних пристроїв під час групової роботи на практичних заняттях допускається лише з дозволу викладачки. Використання мобільних пристроїв під час виконання аудиторних контрольних робіт та заліку не допускається.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання заліку
90-100	зараховано
74-89	
60-73	
0-59	не зараховано